

POWIATOWY URZĄD PRACY

ul. Piłsudskiego 33, 33-200 Dąbrowa Tarnowska tel. (0-14) 642-31-78
Fax. (14) 642-24-78 e-mail: krda@praca.gov.pl

RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE DĄBROWSKIM W 2013 ROKU

Dąbrowa Tarnowska, marzec 2014 r.

SPIS TREŚCI:

WSTĘP	3
1.1. CEL OPRACOWANIA	4
1.2. PODSTAWA OPRACOWANIA	5
1.3. METODOLOGIA OPRACOWANIA	6
2. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW) W POWIECIE DĄBROWSKIM W 2013 ROKU	7
3. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW) W POWIECIE DĄBROWSKIM W 2013 ROKU	12
4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH	16
5. WNIOSKI	21
6. SPIS TABEL I WYKRESÓW	24

WSTĘP

Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Tarnowskiej postępując zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy realizuje zadania samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy dlatego opracował analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie dąbrowskim w roku 2013.

Monitoring zawodów deficytowych jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy, formułowania ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego. Opracowany został zgodnie z założeniami metodologicznymi Departamentu Rynku Pracy w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej. Punktem wyjścia do opracowań są sprawozdania miesięczne, półroczne i roczne:

- Sprawozdanie MPiPS–01 o rynku pracy,
- Załącznik Nr 2 do sprawozdania MPiPS–01 Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy,
- Załącznik Nr 3 do sprawozdania MPiPS–01 Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności.

Niniejszy ranking ma za zadanie pogłębić wiedzę o lokalnym rynku pracy, gdyż stanowi ważny element dla realizacji działań w zakresie edukacji, aktywnej polityki rynku pracy oraz programów na rzecz łagodzenia skutków bezrobocia. Działania te mają na celu koordynację kierunków kształcenia i szkolenia osób bezrobotnych i poszukujących pracy z aktualnymi potrzebami rynku pracy.

Trafna diagnoza wymagań stawianych przez pracodawców zapewni większą stabilizację na rynku pracy.

1.1. Cel opracowania

Głównym celem badania zawodów nadwyżkowych i deficytowych jest stworzenie rankingów, które stanowią narzędzie dla monitoringu, czyli procesu systematycznego śledzenia zjawisk zachodzących na rynku pracy. Informacje o bezrobociu i ofertach pracy posłużą w szczególności jako źródło informacji do:

- doskonalenia jakości usług rynku pracy w zakresie pośrednictwa pracy, poprzez dostarczanie szczegółowej informacji w zakresie zawodów poszukiwanych przez pracodawców oraz zawodów, na które wygasa zapotrzebowanie na rynku pracy,
- właściwego planowania i prowadzenia działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu przez samorządy oraz instytucje i organizacje zajmujące się problematyką bezrobocia,
- prowadzenia racjonalnego i zgodnego z potrzebami rynku gospodarowania środkami Funduszu Pracy.

Wyniki monitoringu mają służyć jako wsparcie:

- urzędów pracy przy bieżącej koordynacji szkolenia bezrobotnych (w jakich zawodach szkolić) oraz w poradnictwie zawodowym,
- szkolnictwa w dostosowywaniu kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy,
- przy podejmowaniu decyzji o zatrudnianiu cudzoziemców,
- przy opiniowaniu nowych kierunków kształcenia.

Niniejszy monitoring posiada pewne ograniczenia, gdyż:

1. Nie oddaje w pełni informacji o lokalnym rynku pracy - dotyczy jedynie bezrobocia rejestrowanego. Nie obejmuje on liczby pracy nierejestrowanej w grupie osób bezrobotnych.
2. Dotyczy jedynie ofert pracy zgłoszonych do Powiatowego Urzędu Pracy w Dąbrowie Tarnowskiej, nie uwzględniając innych ofert, w tym ofert

prasowych, pojawiających się w Internecie czy nieujawnionych wolnych miejsc pracy.

Pomimo wymienionych powyżej ograniczeń, analizy zawarte w niniejszym monitoringu wyjaśniają wiele zjawisk oraz procesów zachodzących na lokalnym rynku pracy i będą mogły być wykorzystane przez wszystkie podmioty i partnerów działających na dąbrowskim rynku pracy.

1.2. Podstawa opracowania

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (art. 8, ust. 1 pkt 3 i art. 9, ust. 1 pkt 9) opracowanie analiz rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu województwa oraz samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy.

Podstawowymi źródłami informacji do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych są dane liczbowe o bezrobociu i zgłoszonych ofertach pracy według zawodów i specjalności, a także zgłoszonych ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) zgromadzone w Powiatowym Urzędzie Pracy.

Struktura klasyfikacji opiera się o system pojęć, gdzie najważniejsze to zawód i specjalność. Zawód definiowany jest jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagający odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Zawód może dzielić się na specjalności. Rozróżnienie to opiera się na tym, że specjalność wymaga pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności, zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki.

1.3. Metodologia opracowania

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych sporządzono zgodnie z zaleceniami metodycznymi opracowanymi przez Departament Rynku Pracy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Raport ten oparty jest na danych statystycznych zawartych w sprawozdaniu MPiPS–01 (załącznik 2 „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy i oferty pracy” i załącznik 3 „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności”).

Używane w tekście nazwy symbole zawodów zgodne są z „Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania”. Użyte w tekście opracowania określenia: zawód, zawody i specjalności, grupa zawodów wynika z nazewnictwa stosowanego w „klasyfikacji zawodów i specjalności”. Struktura klasyfikacji jest wynikiem grupowania zawodów na podstawie podobieństwa klasyfikacji zawodowych wymaganych do realizacji zadań danego zawodu (specjalności), z uwzględnieniem obydwu aspektów kwalifikacji, tj. ich poziomu i specjalizacji. Podstawą określenia rodzaju działalności prowadzonej przez pracodawcę jest Polska Klasyfikacja Działalności (PKD) wprowadzona Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 roku w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (Dz. U. z 2007 roku Nr 251 poz. 1885 z późn. zm.).

2. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW) W POWIECIE DĄBROWSKIM W 2013 ROKU.

Na koniec grudnia 2013 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Dąbrowie Tarnowskiej zarejestrowanych było 5079 osób bezrobotnych, tj. o 160 osób więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Zdecydowaną większość osób bezrobotnych stanowiły osoby zarejestrowane bez prawa do zasiłku, bo aż 4373 osób, czyli 86 % ogółu bezrobotnych. Natomiast osób z prawem do zasiłku zarejestrowało się 706 tj. 14 % ogółu bezrobotnych. W ewidencji bezrobotnych pozostawało 219 (4,3%) osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

Tabela Nr 1. Analiza bezrobocia według zawodów

Lp.	Grupy zawodowe	Liczba bezrobotnych według stanu w końcu 2013 r.	
		w liczbach bezwzględnych	w procentach
	Ogółem	5079	100%
1.	Bez zawodu	667	13%
2.	Posiadający zawód	4412	87%

Spośród osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Dąbrowie Tarnowskiej – 4412 osób (87% ogółu) posiadało zawód – specjalność. Pozostałe – 667 osób, stanowiących 13 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, to osoby bez zawodu. Osoby z tej grupy mają utrudnione wejście na rynek pracy. Grupa bez zawodu obejmuje ludzi z wykształceniem podstawowym i niepełnym podstawowym oraz posiadających wykształcenie średnie ogólnokształcące nie poparte żadnymi kwalifikacjami zawodowymi lub doświadczeniem zawodowym.

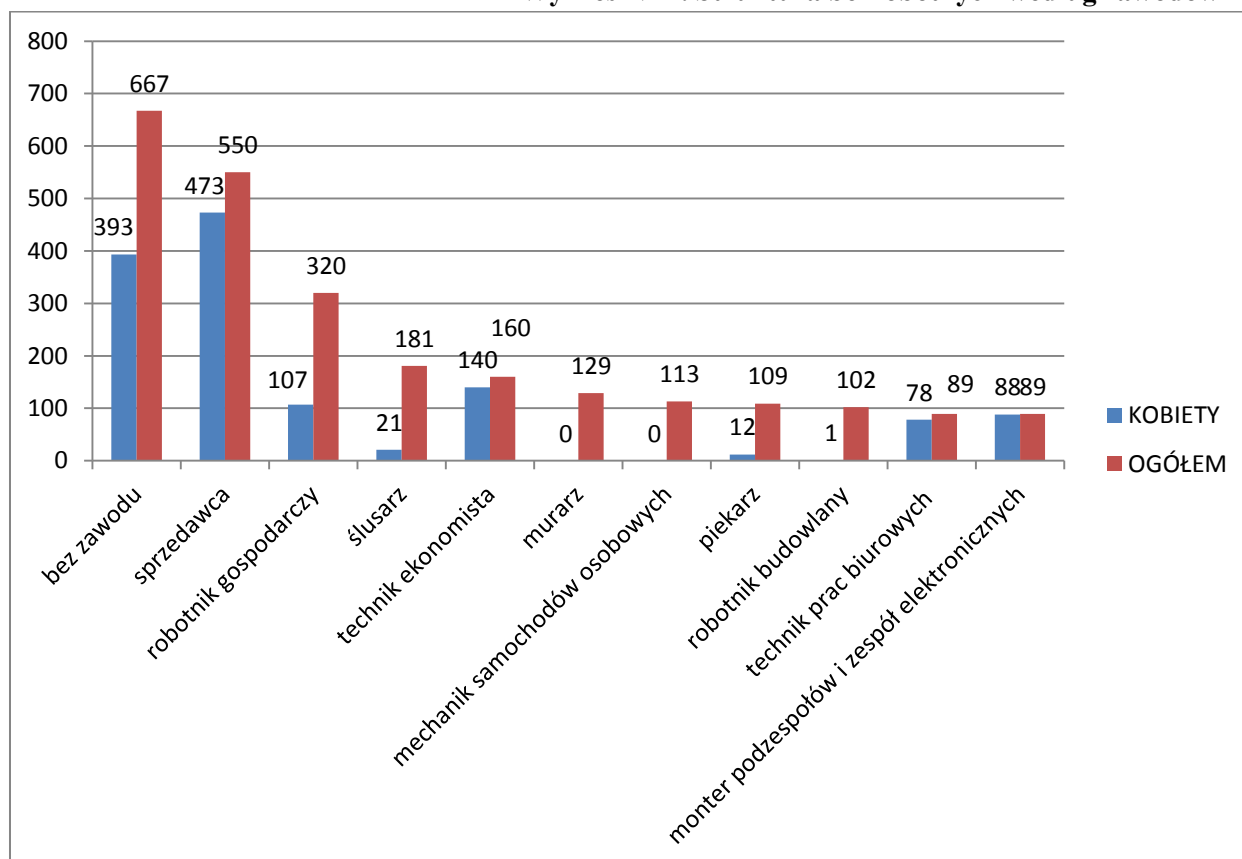
Najliczniejszą grupę w rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy w Dąbrowie Tarnowskiej stanowią osoby długotrwale bezrobotne. Dane statystyczne pokazują, że 3161 osób czyli 62,2% ogółu zarejestrowanych w powiecie dąbrowskim na koniec 2013 r. to długotrwale bezrobotni.

Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Tarnowskiej przeprowadził analizę wśród zarejestrowanych bezrobotnych według zawodów w powiecie dąbrowskim

w 2013 roku. Na czele rankingu według 6 cyfrowego symbolu zawodu według „Klasyfikacji zawodów i specjalności” znalazła się grupa osób posiadających niskie kwalifikacje zawodowe („bez zawodu” – pierwsze miejsce w rankingu według zawodów”).

Analiza danych będących w posiadaniu Urzędu wskazuje, że na terenie powiatu dąbrowskiego w bardzo trudnej sytuacji znajdują się osoby nie posiadające zawodu. Na koniec grudnia 2013 roku w tej kategorii bezrobotnych zarejestrowanych było 667 osób, w tym 393 kobiety. W porównaniu do 2012 roku liczba ta zmniejszyła się o 11 osób.

Wykres Nr 1. Struktura bezrobotnych według zawodów

Podobnie jak w roku ubiegłym, kolejną pod względem wielkości grupę, stanowiły osoby w zawodzie sprzedawca. W porównaniu do 2012 roku liczba ta zmniejszyła się o 4 osoby i na dzień 31.12.2013 roku wynosiła 550 osób bezrobotnych. Pozostałe zawody, w których odnotowano największą liczbę bezrobotnych to:

- robotnik gospodarczy – (320 osób, w tym 107 kobiet),

- ślusarz – (181 osób, w tym 21 kobiet),
- technik ekonomista – (160 osób, w tym 140 kobiet),
- murarz – (129 osób, w tym 0 kobiet),
- mechanik samochodów osobowych – (113 osób, w tym 0 kobiet),
- piekarz – (109 osób, w tym 12 kobiet),
- robotnik budowlany – (102 osoby, w tym 1 kobieta),
- technik prac biurowych – (89 osób, w tym 78 kobiet),
- monter podzespołów i zespołów elektronicznych – (89 osób, w tym 88 kobiet).

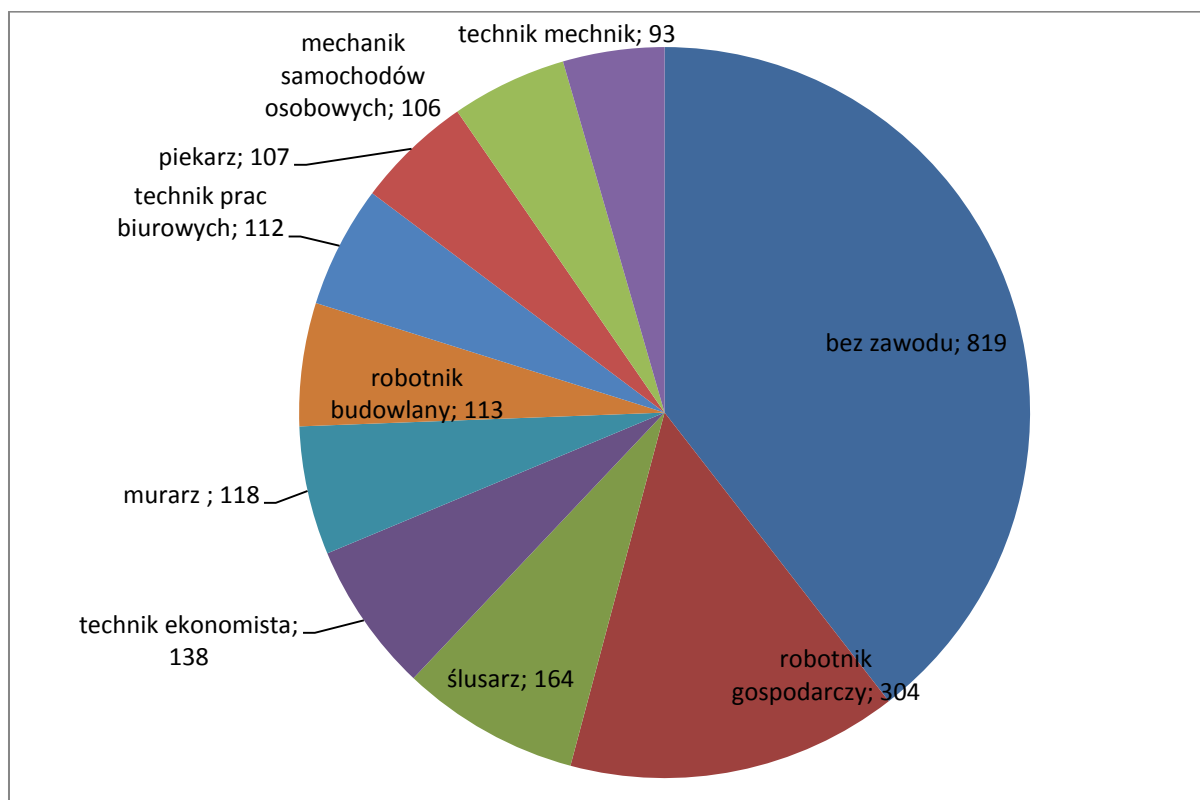
Napływ bezrobotnych w 2013 r. według zawodów

W 2013 roku zarejestrowano ogółem 5203 osoby bezrobotne. Analiza napływu bezrobotnych według posiadanych zawodów wskazuje, że najwięcej osób odnotowano w kategorii „bez zawodu” (819 osób, w tym 445 kobiet).

Kolejną pod względem wielkości grupę zawodów stanowiły osoby w zawodzie sprzedawca – 468 osób i w porównaniu do roku 2012, liczba ta uległa zwiększeniu o 17 osób. Napływ osób bezrobotnych zanotowano także w zawodach:

- robotnik gospodarczy (304 osoby, w tym 100 kobiet),
- ślusarz (164 osoby, w tym 8 kobiet),
- technik ekonomista (138 osób, w tym 114 kobiet),
- murarz (118 osób, w tym 0 kobiet),
- robotnik budowlany (113 osób, w tym 0 kobiet),
- technik prac biurowych (112 osób, w tym 95 kobiet),
- piekarz (107 osób, w tym 7 kobiet),
- mechanik samochodów osobowych (106 osób, w tym 0 kobiet),
- technik mechanik (93 osoby, w tym 5 kobiet).

Wykres Nr 2. Napływ bezrobotnych w 2013 r. według zawodów

Najliczniej reprezentowane zawody wśród bezrobotnych kobiet

Bezrobocie kobiet to jeden z kluczowych problemów lokalnego rynku pracy. Przyczyny bezrobocia to m.in. brak odpowiednich kwalifikacji, przerwa w zatrudnieniu spowodowana wychowaniem dzieci, co niesie za sobą wydłużającą się beczynność zawodową i w znacznym stopniu zmniejsza szanse kobiet na ponowną aktywizację zawodową. W ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych nadal większość stanowią kobiety. Na dzień 31.12.2013 r. udział bezrobotnych kobiet ukształtował się na poziomie 49,1 % - 2496 kobiet.

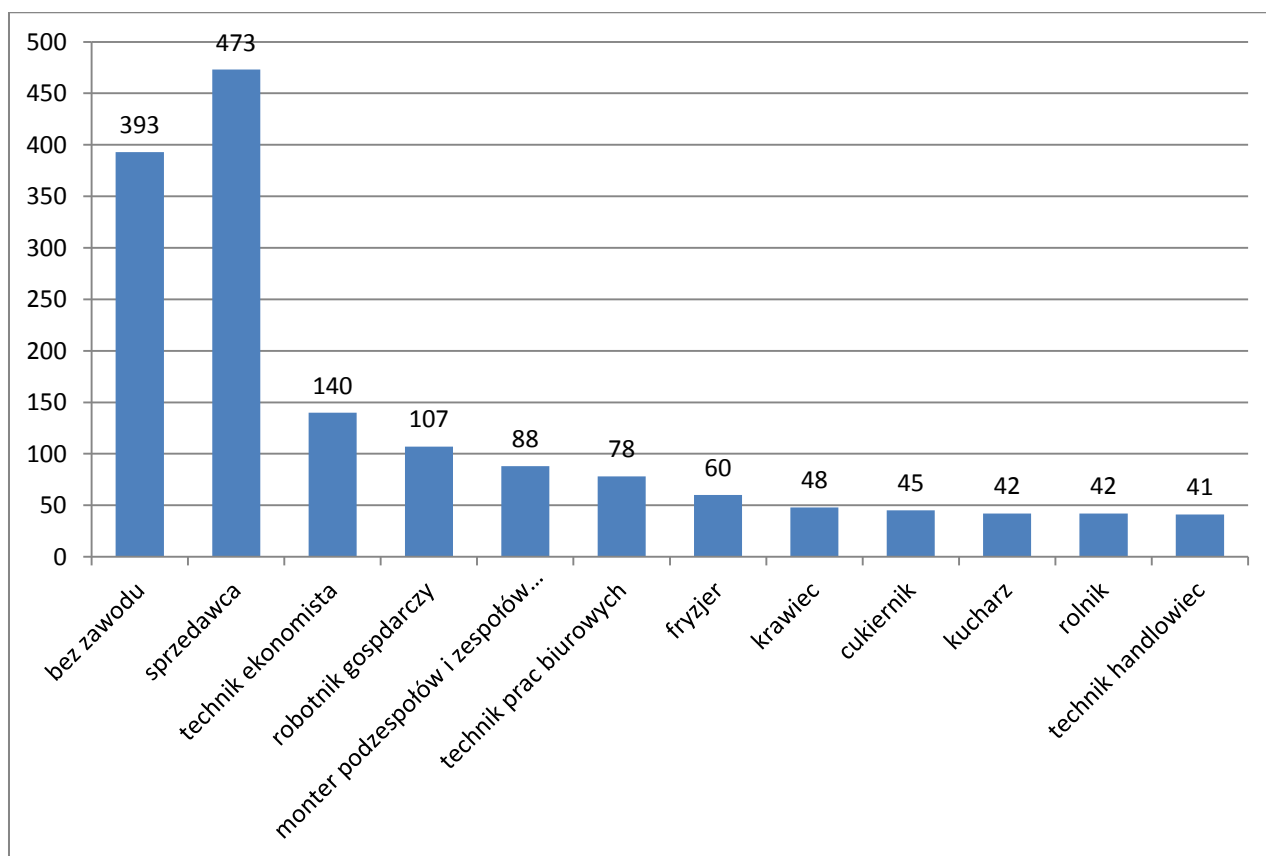
Z ogólnej liczby bezrobotnych kobiet – 393 nie posiadało żadnego zawodu.

Najliczniej reprezentowane zawody wśród bezrobotnych kobiet to:

- sprzedawca – 473 kobiet
- technik ekonomista – 140 kobiet
- robotnik gospodarczy – 107 kobiet
- monter podzespołów i zespołów elektronicznych – 88 kobiet
- technik prac biurowych – 78 kobiet

- fryzjer – 60 kobiet
- krawiec – 48 kobiet
- cukiernik – 45 kobiet
- kucharz – 42 kobiety
- rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby – 42 kobiety
- technik handlowiec – 41 kobiet

Wykres Nr 3. Struktura bezrobotnych według zawodów (kobiety)

3. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW) W POWIECIE DĄBROWSKIM W 2013 ROKU.

Dostęp do dużego rynku wykwalifikowanych pracowników jest jednym z podstawowych oczekiwań pracodawców lokalnego rynku pracy. Oczekiwania i potrzeby pracodawców powiatu dąbrowskiego w zakresie pożądaných kwalifikacji zależą głównie od charakteru prowadzonej przez nich działalności. Pracodawcy podejmując decyzję o zatrudnieniu pracownika oczekują od niego konkretnych umiejętności związanych z wykonywanym zawodem, a także doświadczenia zawodowego. Właściciele firm wyrażają zainteresowanie zatrudnieniem osób posiadających podstawowe umiejętności niezbędne do wykonywania zawodu i bardzo cenią sobie u tych osób gotowość do poszerzania wiedzy w trakcie zatrudnienia. Nie bez znaczenia dla pracodawców lokalnego rynku pracy są też cechy osobowościowe. Szczególne znaczenie odgrywa odpowiedzialność, poziom zaangażowania w wykonywanie powierzonych zadań, komunikatywność, umiejętność pracy bez nadzoru przełożonego oraz wysoka kultura osobista kandydatów. Kwalifikacje osób bezrobotnych w dużej mierze są nieadekwatne do potrzeb lokalnego rynku pracy, a cykl doskonalenia zawodowego jest procesem długotrwałym. Poważny problem stanowią wysokie koszty zatrudnienia pracowników.

Pracodawcy oferują niski poziom płac, najczęściej jest to kwota najniższego wynagrodzenia, co bardzo utrudnia dobór pracowników, którzy po odliczeniu kosztów dojazdu traktują taką propozycję pracy jako nieatrakcyjną.

Wielu pracodawców nie zgłasza informacji o wolnych miejscach zatrudnienia, dlatego rejestry urzędów pracy nie mają charakteru wyczerpującego, nie odzwierciedlają wszystkich ofert na rynku pracy. Wiele ofert nie trafia do statystyk Powiatowego Urzędu Pracy, szczególnie te, które formułują bardzo wysokie oczekiwania w zakresie wiedzy, umiejętności i doświadczenia. Te propozycje bardzo często nie są adresowane do osób bezrobotnych figurujących w Powiatowym Urzędzie Pracy.

W 2013 roku pracodawcy z terenu powiatu dąbrowskiego zgłosili do Powiatowego Urzędu Pracy w Dąbrowie Tarnowskiej 1591 ofert pracy tj. o 63 oferty więcej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. W zgłoszonych w 2013 roku, ofertach pracy przodującymi zawodami, w których odnotowano największą liczbę ofert były:

- robotnik gospodarczy (344 oferty pracy),
- sprzedawca (173 oferty pracy),
- technik prac biurowych (106 ofert pracy),
- pracownik kancelaryjny (77 ofert pracy),
- robotnik budowlany (43 oferty pracy),
- ślusarz (38 ofert pracy),
- monter układów hydraulicznych (32 oferty pracy),
- przedstawiciel handlowy (27 ofert pracy),
- magazynier (27 ofert pracy),
- kierowca samochodu ciężarowego (24 oferty pracy),
- sprzątaczkę biurową (24 oferty pracy),
- robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym (20 ofert pracy),
- pomoc kuchenna (17 ofert pracy),
- kierowca ciągnika siodłowego (16 ofert pracy),
- kucharz (15 ofert pracy),

Na uwagę zasługuje fakt, że są to w większości oferty pracy subsydiowanej. Pracodawcy są najczęściej zainteresowani przyjęciem osób młodych do odbycia stażu. Jeżeli zaś przedstawiają oferty pracy to z reguły są one adresowane do osób posiadających odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie zawodowe.

Dane dotyczące liczby osób bezrobotnych i ofert pracy w podziale na zawody i specjalności przedstawia poniższa tabela. Zestawienie to obejmuje 40 zawodów, w których pracodawcy najczęściej zgłaszają wolne miejsca zatrudnienia.

Tabela Nr 2. Liczba osób bezrobotnych i ofert pracy w podziale na zawody i specjalności

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba ofert pracy	Liczba osób bezrobotnych	Ilość osób na 1 ofertę
1.	515303	Robotnik gospodarczy	344	320	0,93
2.	522301	Sprzedawca	173	550	3,17
3.	411004	Technik prac biurowych	106	89	0,83
4.	411003	Pracownik kancelaryjny	77	0	0
5.	931301	Robotnik budowlany	43	102	2,37
6.	722204	Ślusarz	38	181	4,76
7.	821113	Monter układów hydraulicznych i pneumatycznych	32	1	0,03
8.	332203	Przedstawiciel handlowy	27	6	0,22
9.	432103	Magazynier	27	29	1,07
10.	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	24	19	0,79
11.	911207	Sprzątaczką biurową	24	32	1,33
12.	932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	20	41	2,05
13.	941201	Pomoc kuchenna	17	16	0,94
14.	833202	Kierowca ciągnika siodłowego	16	0	0
15.	512001	Kucharz	15	58	3,86
16.	721205	Spawacz metodą MIG	15	0	0
17.	721290	Pozostali spawacze i pokrewni	15	0	0
18.	332302	Zaopatrzeniowiec	13	7	0,53
19.	332101	Agent ubezpieczeniowy	12	1	0,08
20.	722314	Tokarz w metalu	12	46	3,83
21.	234113	Nauczyciel nauczania początkowego	11	10	0,90
22.	341202	Opiekun osoby starszej	11	1	0,09
23.	422201	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	11	1	0,09
24.	422602	Recepcjonista	11	0	0
25.	514101	Fryzjer	11	60	5,45
26.	722301	Frezer	11	4	0,36
27.	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	11	37	3,36
28.	832202	Kierowca samochodu dostawczego	11	2	0,18
29.	243106	Specjalista do spraw marketingu i handlu	10	7	0,7
30.	752205	Stolarz	10	78	7,8
31.	228301	Fizjoterapeuta	9	9	1

32.	742201	Monter instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych (telemonter)	9	2	0,22
33.	513202	Barman	8	6	0,75
34.	711601	Brukarz	8	9	1,12
35.	311504	Technik mechanik	7	77	11
36.	331301	Księgowy	7	12	1,71
37.	524902	Doradca klienta	7	4	0,57
38.	712612	Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych	7	2	0,28
39.	751190	Pozostali masarze, robotnicy w przemyśle ryb i pokrewni	7	0	0
40.	832203	Kierowca samochodu osobowego	7	13	1,85

Dogłębna analiza wskazuje, że oferty pracy w zawodach: robotnik gospodarczy, sprzedawca czy technik prac biurowych, w większości dotyczą subsydiowanych miejsc pracy. Zapotrzebowanie na pracowników biurowych wynika z większego zainteresowania pracodawców formą aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, jaką jest odbycie przez nie stażu, niż z rzeczywistej liczby wolnych miejsc pracy. Zgłoszone oferty pracy nie zawsze mogły być zrealizowane z uwagi na brak w rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy osób o określonym zawodzie i kwalifikacjach. Do zawodów tych należą:

- pracownik kancelaryjny,
- kierowca ciągnika siodłowego,
- recepcjonista,
- pozostali masarze, robotnicy w przemyśle ryb i pokrewni.

4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych umożliwia poznanie zawodów, na które występuje znaczne zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy oraz zawodów niedostosowanych do potrzeb pracodawców (co wynika z niedostosowania systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy).

Dane wynikowe z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych określone zostały za pomocą wskaźnika intensywności nadwyżki lub deficytu zawodów mierzonej stosunkiem średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie w badanym okresie do średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie w badanym okresie do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie, w badanym okresie.

Zawód deficytowy – to zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. $W > 1,1$.

Zawód zrównoważony – to zawód, w którym liczba ofert pracy pokrywa się z liczbą bezrobotnych, tzn. wykazują one równowagę na rynku pracy. Wykazują one równowagę na rynku pracy. $0,9 < W < 1,1$.

Zawód nadwyżkowy – to zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. $W < 0,9$ to zawody nadwyżkowe.

Grupa zawodów deficytowych

Wśród zawodów, na które występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób zarejestrowanych, znalazło się 31 zawodów deficytowych.

W poniższym zestawieniu zawodów deficytowych uwzględniono te dla których średniomiesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy była większa lub równa 1.

Największy wskaźnik deficytu wystąpił w zawodach:

- Monter układów hydraulicznych i pneumatycznych
- Opiekun osoby starszej,
- Recepcjonista

Tabela Nr 3. Zawody deficytowe

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
1.	821113	Monter układów hydraulicznych i pneumatycznych	16
2.	341202	Opiekun osoby starszej	11
3.	422602	Recepcjonista	11
4.	742201	Monter instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych (telemonter)	9
5.	721290	Pozostali spawacze i pokrewni	7,5
6.	712612	Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych	7
7.	751190	Pozostali masarze robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	7
8.	422201	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	5,5
9.	722303	Operator maszyn do obróbki skrawaniem	5
10.	332203	Przedstawiciel handlowy	4,5
11.	332101	Agent ubezpieczeniowy	4
12.	343301	Bibliotekarz	4
13.	343901	Animator kultury	4
14.	412001	Sekretarka	4
15.	233016	Nauczyciel muzyki	3
16.	262101	Archiwista	3
17.	523002	Kasjer handlowy	3
18.	932910	Pomocnik piekarza	3
19.	233001	Nauczyciel biologii	2
20.	235502	Instruktor tańca	2
21.	311101	Laborant chemiczny	2
22.	311104	Technik geodeta	2
23.	422603	Rejestratorka medyczna	2
24.	711101	Konserwator budynków	2
25.	712607	Monter rurociągów przemysłowych	2
26.	731103	Mechanik precyzyjny	2
27.	751104	Rozbieracz - wykrawacz	2
28.	332302	Zaopatrzeniowiec	1,8571
29.	832202	Kierowca samochodu dostawczego	1,8333
30.	234113	Nauczyciel nauczania początkowego	1,5714
31.	722301	Frezer	1,5714
32.	344290	Pozostali pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej	1,5
33.	713201	Lakiernik	1,5
34.	243106	Specjalista ds. marketingu i handlu	1,4286
35.	234201	Nauczyciel przedszkola	1,2
36.	513202	Barman	1,1429

37.	941201	Pomoc kuchenna	1,1333
38.	515303	Robotnik gospodarczy	1,1316

Grupa zawodów zrównoważonych

Poprzez zawody zrównoważone należy rozumieć zawody, w których występuje względna równowaga pomiędzy liczbą osób poszukujących pracy w danym zawodzie, a liczbą ofert pracy dotyczących tego zawodu.

Zawodów zrównoważonych, dla których wskaźnik intensywności deficytu/nadwyżki kształtuje się pomiędzy wartością 0,9 a 1,1 jest 20. Przedstawia je poniższe zestawienie.

Tabela Nr 4. Zawody zróżnicowane

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności
1.	122102	Kierownik działu sprzedaży	1,0000
2.	132104	Kierownik małego przedsiębiorstwa w przemyśle przetwórczym	1,0000
3.	216604	Projektant grafiki	1,0000
4.	233011	Nauczyciel języka niemieckiego	1,0000
5.	311103	Technik analityk	1,0000
6.	321402	Technik dentystryczny	1,0000
7.	343203	Florysta	1,0000
8.	343204	Plastyk	1,0000
9.	431101	Asystent do spraw księgowości	1,0000
10.	514202	Kosmetyczka	1,0000
11.	532904	Sanitariusz szpitalny	1,0000
12.	541308	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	1,0000
13.	711301	Kamieniarz	1,0000
14.	721204	Spawacz metodą MAG	1,0000
15.	723102	Mechanik ciągników	1,0000
16.	753202	Krojczy	1,0000
17.	814302	Operator maszyn do produkcji opakowań z papieru i tektury	1,0000
18.	833101	Kierowca autobusu	1,0000
19.	911207	Sprzątaczką biurową	1,0000
20.	411004	Technik prac biurowych	0,9464

Zawody nadwyżkowe

Analiza wykazała, że wśród wszystkich zawodów jakie w 2013 roku występowały w charakterystyce bezrobocia powiatu dąbrowskiego, aż 86 zawodów to zawody nadwyżkowe tj. takie dla których wskaźnik intensywności deficytu/nadwyżki jest mniejszy od 0,9.

Analizie poddano 42 zawody nadwyżkowe, o najwyższym stopniu nadwyżki. W analizie nie brano pod uwagę tych zawodów nadwyżkowych, których wskaźnik intensywności nadwyżki był równy „0”.

Zawody nadwyżkowe w powiecie dąbrowskim w 2013 roku o najwyższym stopniu nadwyżki przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 5. Zawody nadwyżkowe

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
1.	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	0,8889
2.	524902	Doradca klienta	0,875
3.	432103	Magazynier	0,871
4.	541307	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	0,75
5.	751105	Rzeźnik wędliniarz	0,75
6.	932101	Pakowacz	0,7
7.	235914	Wychowawca w placówkach oświatowych, opiekuńczych i wychowawczych	0,6667
8.	311201	Kosztorysant budowlany	0,6667
9.	523001	Kasjer biletowy	0,6667
10.	711601	Brukarz	0,6154
11.	932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	0,6061
12.	228301	Fizjoterapeuta	0,5625
13.	331301	Księgowy	0,5385
14.	214190	Pozostali inżynierowie ds. przemysłu i produkcji	0,5
15.	225101	Lekarz weterynarii	0,5
16.	325102	Higienistka stomatologiczna	0,5
17.	524404	Telemarketer	0,5
18.	541906	Ratownik wodny zawodowy	0,5
19.	721302	Blacharz budowlany	0,5
20.	722308	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	0,5
21.	732301	Introligator	0,5
22.	741103	Elektryk	0,5
23.	753402	Tapicer	0,5
24.	834401	Kierowca operator wózków jezdniowych	0,5

25.	962906	Woźny	0,5
26.	611303	Ogrodnik	0,4444
27.	513101	Kelner	0,4167
28.	814104	Wulkanizator	0,4
29.	832203	Kierowca samochodu osobowego	0,3889
30.	931301	Robotnik budowlany	0,3805
31.	712303	Tynkarz	0,375
32.	522301	Sprzedawca	0,3697
36.	121101	Główny księgowy	0,3333
37.	214606	Inżynier inżynierii materiałowej	0,3333
38.	441990	Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	0,3333
39.	712603	Monter instalacji gazowych	0,3333
40.	713203	Lakiernik samochodowy	0,3333
41.	811105	Operator koparko - ładowarki	0,3333
42.	962902	Dozorca	0,3333

WNIOSKI

W oparciu o sporządzony ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych, analizę danych statystycznych dotyczących zarejestrowanych bezrobotnych według zawodów oraz ofert pracy nasuwają się następujące spostrzeżenia i wnioski:

1. W porównaniu do 2012 roku liczba osób bezrobotnych w powiecie dąbrowskim zwiększyła się o 160 osób.
2. Wśród osób zarejestrowanych dominują mężczyźni (2583), stanowiąc 50,9 % ogółu bezrobotnych.
3. Kobiety stanowią większościowy udział wśród zawodów, które są najliczniej reprezentowane przez osoby bezrobotne.
4. Na koniec grudnia 2013 roku stopa bezrobocia w powiecie dąbrowskim ustabilizowała się na poziomie 20,4 % i była wyższa o 0,5 punktu procentowego od stopy procentowej z 2012 roku.
5. Grupa „Bez zawodu” wynosiła 667 osób (w tym 393 kobiet). Pozytywnym zjawiskiem jaki obserwujemy jest spadek liczby osób nieposiadających żadnego zawodu – w 2012 roku osób w tej kategorii zarejestrowanych było 678 osób (w tym 397 kobiet).
6. Ponad połowa (62,2%) osób figurujących w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Dąbrowie Tarnowskiej to osoby długotrwale bezrobotne. Na koniec grudnia 2013 r. wśród osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy 3161 stanowiły osoby długotrwale bezrobotne.
7. Najliczniejszą grupą zawodową wśród bezrobotnych byli sprzedawcy stanowiący 10,82 % ogółu bezrobotnych. W dalszej kolejności najliczniejszymi zawodami były: robotnik gospodarczy, ślusarz, technik ekonomista, murarz, robotnik budowlany, technik prac biurowych, piekarz, mechanik samochodów osobowych, technik mechanik, monter podzespołów i zespołów elektronicznych.
8. W 2013 roku do ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Dąbrowie Tarnowskiej wpłynęło 1591 ofert pracy i było to o 63 oferty pracy więcej niż w roku 2012. Oferty zgłoszono na stanowiska pracy m.in.: robotnik

gospodarczy (344 oferty pracy), sprzedawca (173 oferty pracy), technik prac biurowych (106 ofert pracy), pracownik kancelaryjny (77 ofert pracy), robotnik budowlany (43 oferty pracy), ślusarz (38 ofert pracy), monter układów hydraulicznych i pneumatycznych (32 oferty pracy), przedstawiciel handlowy (27 ofert pracy), magazynier (27 ofert pracy), kierowca samochodu ciężarowego (24 oferty pracy).

9. W grupie zawodów deficytowych znalazło się 36 zawodów. Najwyższy wskaźnik nadwyżki charakteryzował takie zawody jak: monter układów hydraulicznych i pneumatycznych, opiekun osoby starszej, recepcjonista, monter instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych (telemonter), pozostali spawacze i pokrewni, pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center), operator maszyn do obróbki skrawaniem.
10. Wśród zawodów (według sześciocyfrowego kodu zawodu), występowało 20 zawodów, które określa się mianem zrównoważonych. Wśród nich znajdowały się: kierownik budowy, kierownik działu sprzedaży, kierownik małego przedsiębiorstwa w przemyśle przetwórczym, projektant grafiki, nauczyciel języka niemieckiego, technik analityk.
11. Analiza danych wskazuje, że w 2013 roku nie wpłynęła żadna oferta pracy na stanowiska takie jak: prezes, kierownik przedsiębiorstwa świadczącego usługi z zakresu marketingu i sprzedaży, kierownik małego przedsiębiorstwa budowlanego, dyrektor szkoły, kierownik działu w banku, kierownik magazynu.
12. Wśród zawodów nadwyżkowych (charakteryzujących się mniejszym zapotrzebowaniem na pracowników posiadających określone kwalifikacje) znalazło się 86 zawodów. Wśród nich znalazły się zawody takie jak: kierowca samochodu ciężarowego, doradca klienta, magazynier, pracownik ochrony fizycznej bez licencji, rzeźnik-wędliniarz, pakowacz, wychowawca w placówkach oświatowych, opiekuńczych i wychowawczych, kosztorysant budowlany, kasjer biletowy, brukarz.

Wyciągnięcie odpowiednich wniosków z niniejszego opracowania, a także z obserwacji procesów zachodzących na lokalnym rynku pracy, może być wykorzystane

przez szkoły ponadgimnazjalne do dostosowania kierunków kształcenia młodzieży, a co za tym idzie spowodować zmniejszenie poziomu bezrobocia wśród młodzieży.

SPIS TABEL I WYKRESÓW:

Tabela Nr 1. Analiza bezrobocia według zawodów	7
Tabela Nr 2. Liczba osób bezrobotnych i ofert pracy w podziale na zawody i specjalności	14
Tabela Nr 3. Zawody deficytowe	17
Tabela Nr 4. Zawody zróżnicowane	18
Tabela Nr 5. Zawody nadwyżkowe	19
Wykres Nr 1. Struktura bezrobotnych według zawodów.....	8
Wykres Nr 2. Napływ bezrobotnych w 2013 r. według zawodów	10
Wykres nr 3. Struktura bezrobotnych według zawodów (kobiety)	11